

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVI (30)
Štev. (No.) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
20. januarja 1977

Politično medvladje v ZDA

(Dopis iz New Yorka)

Od dneva, ko Amerikanci vsako četrto leto začetkom novembra izvolijo bodočega predsednika, pa do 20. januarja naslednjega leta, ko je President-elect slovesno inavguriran, nastopi doba medvladja. Stara vlada (če ni za bodočega predsednika izvoljen dotedanji) skoro popolnoma ohromi, zgubi vsako iniciativo in delavnost, nove pa še ni, oziroma se šele dela in sestavlja. Mnogi ljudje mislijo, da je ta interregnum dveh mescev in pol mnogo predolg in imajo prav, vendar vse ostaja pri starem. Je to nekaj čudnega: Amerikanci so zelo navdušeni za kaj novega v tehniki in proizvodnji dobrin (biti 'new' pomeni napredek), a v ustavnih in političnih stvareh so začuda starokopitni.

Pišem ob začetku novega leta, potem ko je izvoljeni predsednik že izbral svoj kabinet. Veliko se je pisalo in ugibalo o mozh, ki bodo pod vodstvom predsednika vzeli v roke vajat vladanja te mogočne republike. Ugibalo se je, da bo novi predsednik najbrž izbral nove, do sedaj malo poznane obraze iz vrst odlično usposobljenih strokovnjakov za posamezna ministrstva. Pa ni bilo natančno tako! Sam novinec v Washingtonu in povrh še južnjak, se je pri kritičnih ocenah kandidatov ozrl po osebah, ki imajo že skušnjav v vladi, so pokazali izredno sposobnost in delijo z njim politično linijo, kakor jo je napovedoval med kampanjo. Dodal je le nekaj novih obrazov, med njimi dve ženski in dva predstavnika črncev. Na splošno je odmev izbire ugoden, kabinet se je sestel in razglašeno je bilo, da bo podpredsednik imel vlogo neke vrste „šefa štaba“, kateremu bodo odgovorni vsi tajniki (ministri) posameznih departamentov, kar se bo zgodilo prvič v zgodovini ZDA. Sedaj ljudstvo napeto čaka, kako bo nova vlada s „šefom štaba“ vred zagrabil za delo, ki bo težko in ga ne bo malo. Na vrhu, pri krmilu pa bo mož, od katerega po vsem videzu narod pričakuje velike stvari. In pričakuje to tudi svet. Morda preveč.

Dvretrejtinska večina Demokratske stranke v House je že izvolila svoje vodstvo, s katerim novemu predsedniku očitno ne bo težko sodelovati. Za predsednika (Speaker) je izbran soglasno O'Neil, star parlamentarec irskega porekla iz Bostona, za vodjo večine pa Wright iz Texasa z enim glasom večine. V senatu se potegujeta za voditelja večine Byrd iz Virginije in Humphrey iz Minnesote; slednji je med primernimi volitvami (kot sem poročal) pošteno mešal štrane, potem pa je bil operiran za raka na mehuru in je menda dobro okreval. Ekipe demokratske stranke je torej že na svojem mestu in se pripravljajo za vodstvo države.

Republikanci so volitve na celi črti zgubili, in to je že prej razdvojeno stranko pognalo v nevarno krizo. Posledice boja za predsedniško nominacijo med Fordom in njegovim močnim tekmečem Reaganom, biv. guvernerjem iz Californije se niso ublažile, zlasti ne zato, ker je Ford napravil usodno napako in ni vzel za podpredsednika Reagana, s katerim bi bil verjetno volitve dobil. Slednjega se ne drži blato Watergate kakor se Forda, ki ga je Nixon osebno izbral, da ga je predčasno pardonal in s tem preprečil vsak postopek zoper Nixonova zla dejanja. Poraz aktivnega gospodarja v Beli hiši je republikance močno prizadel, ker ga v zupanju v moč Bele hiše niso pričakovali. Sedaj iščejo izhode iz skoro obupnega položaja stranke.

Dosedanja predsednica stranke Mrs. Smith je napovedala resignacijo, kar je situacijo še bolj kompliciralo. Sestajajo se štirje vodilni politiki stranke Ford, Reagan, Rockefeller in Connally, da bi krizo rešili, pa ne morejo najti platforme, na kateri bi se mogli zediniti. Očitno igra sedaj prvo violino Reagan (ne Ford) s predlogom, da je treba stranko popolnoma reformirati in ji celo dati novo ime, vendar je proti ustanavljanju nove stranke. Misli, naj stranka jasno

AFRIKA IN JUŽNA AFRIKA POLITIKA IN TRGOVANJE

V svobodnem svetu je med nepoučenimi opazovalci razvoja v Južni Afriki razširjeno prepričanje, da črncem neprijateljski režim v tej državi in v sosednji Rodeziji predvsem ohranjajo na oblasti ZDA in druge svobodne zahodne velesile in to zaradi velikih naravnih bogastev, predvsem dragocenih rudnin, ki jih črpajo na tem področju. To mnenje širijo predvsem iz ZSSR in državam tretjega sveta ter je Moskva s svojim satelitskim blokom in z blokom držav tretjega sveta dosegla v Združenih narodih celo to, da so na zadnji Glavni skupščini n.p.r. javno obsodili predvsem Izrael trgovanja z Južno Afriko, kar naj bi bil izkaz njegovega sovražstva do črnih afriških držav. In ker Izrael podpira predvsem ZDA, poleg nje pa še nekatere zahodnoevropske sile, pripisujejo del tega „greha“ tudi njim. Toda resnica je precej drugačna.

DEVETNAJST AFRIŠKIH DRŽAV

Z Južno Afriko poleg izvenafriških držav na veliko trguje tudi kar devetnajst afriških držav ter njihova trgovina letno presega težke stotine milijonov dolarjev. Teh devetnajst afriških držav je naslednjih: Angola, Botswana, Centralna afriška republika (ki se je nedavno proglasila za cesarstvo), Čad, Kongo, Gabon, Gana, Slonova obala, Lesotho, Liberija, Malgaška republika, Malawi, Mauritius, Mozambik, Nigerija, Senegal, Swaziland, Zaire in Zambija.

Njihova trgovina z Južno Afriko je cvetoča in v polnem razmahu: veliki izvozi surovin, konstrukcijskih strojev, medicinskih produktov in živil; letalske potniške in trgovske zveze; železniški projekti; ladijske družbe; gradnja trgovskih poslopij, hotelov in stanovanjskih objektov. Turizem; tehnična pomoč pri kontroli nalezljivih boleznih; konstrukcijske, inženirske in metalurške ekipe za bakrene in diamantne rudnike; finančne investicije, posojila in dolgoročni kreditni dogovori.

Mozambik je med temi državami najznačilnejši primer najtesnejšega sožitja. Kljub svoji aktivistični, proti-apartheidski, protizahodnjaški politiki, ki je poleg tega pobarvana z marksistično ideologijo, ohranja z Južno Afriko najbolj cvetoče in raznovrstne odnose. Južna Afrika je namreč drugi največji vir (skoro 50%) njenih dohodkov tujih valut.

PRODAJANJE DELAVCEV

Stotisoči črnih delavcev iz sosednjih držav — iz Botswane, Lesotha, Swazilanda, Mozambika, Malawi, Angole in drugih — hodi na delo v Južno Afriko, toda vključeni v določila meddržavnih pogodb, ki več koristijo njihovim črnim vladam, kakor pa njim samim.

Skoro 180.000 mozambiških rudarjev v južnoafriških zlatih rudnikih dobiva n.p.r. samo 40% svojih plač v južnoafriški valuti (rand, ki je močnejši od severoameriškega dolarja). Ostalih 60% njihovih plač mora Južna Afrika plačati mozambiški črni vladi in to niti ne v randih, temveč v zlatu. Šele če in kadar se mozambiški rudarji vrnejo iz južnoafriških zlatih rudnikov domov,

izpove svojo ideološko identiteto in pod formulo zbiranja vseh konservativcev v skupno fronto „nove večine“ obnovi sedaj razpadajočo stranko, čeprav pod drugim imenom. Pri tem jemlje v poštev ne samo konservativno jedro sedanjih republikancev, ampak tudi dokaj močno frakcijo konservativcev (zlasti iz juga) demokratske stranke. Tega koncepta „liberalni“ republikanci (Rockefeller) ne morejo sprejeti, kakor tudi ne sredinci s Fordom na čelu. Izgleda pa, da je Reagan najmočnejši in bo verjetno njegova obveljala. Za predsednika hoče imeti tehniškega (admini-

strativnega) človeka iz „sončnega pasu“ (Sunbelt) južnih držav, kjer čuti svojo osebno politično bazo. Brez pripravljenosti vseh frakcij za širok kompromis ne bo mogoče zakrpati zdemirane stranke.

O bodočem razvoju republikanske stranke, ki je za dvostrankarski sistem v tej deželi dolga in preizkušena tradicija, ter je izredne važnosti, bom poročal, ko se bo pokazala rešitev. Zaenkrat so visoko na konju demokracije z nespornim obvladanjem Bele hiše in kongresa.

L. P.

Detener la escalada de violencia

El Papa Paulo VI formuló hoy un apasionado llamamiento a los estadistas mundiales para que traten de detener la escalada internacional de violencia.

El Sumo Pontífice lanzó su exhortación en su tradicional alocución de Año Nuevo ante el cuerpo diplomático acreditado en la Santa Sede.

“Es cierto que no existen en este momento guerras internacionales formales. El año que acaba de finalizar asistió el retorno de una cierta calma en regiones en las que hasta entonces corría la sangre de luchas homicidas. Nos congratulamos de ello.

“Pero, como un fuego sólo parcialmente extinguido, listo para resurgir nuevamente al primer soplo de viento que lo avive, la violencia está latente y continúa proliferando”, destacó el Papa.

“Excelencias, formulamos un encendido llamamiento que podréis transmitir a los dirigentes de vuestros países: hay que detener la escalada de violencia”, subrayó el Sumo Pontífice.

No podrá lograrse la paz mientras sentimientos de hostilidad, desprecio, desconfianza, odio racial e ideologías inflexibles continúan dividiendo y enfrentando a los pueblos, afirmó.

El Papa enumeró como ejemplos de las situaciones que motivan su preocupación, la creciente criminalidad, los actos de sabotaje, las acciones terroristas y la represión, las torturas, las condenas arbitrarias y la opresión de pueblos enteros por potencias inhumanas.

“En otro terreno podemos mencionar la agresión, más sutil, contra las ciencias, llevada a cabo mediante la pornografía o la parcialidad de ciertos órganos de comunicaciones masivas, y la violencia, aún más extrema, tendiente a eliminar en la práctica la libertad de religión”.

Demokratična alternativa

V Svobodni Sloveniji smo pred leti poročali o sestanku, ki so ga imeli marca meseca 1963 v Staustedu, Hampshire v Angliji ugledni Slovenci, Hrvati in Srbi, 11 po številu. Izdelali so načrt predloga za demokratično alternativo v Jugoslaviji. Prednidel so, da naj bi bila demokratična južnoslovenska skupnost zgrajena iz pet enakopravnih držav: Srbije, Hrvatske, Slovenije, Makedonije, Bosne in Hercegovine. Osnovno načelo, na katerem bi slonela zgradba Zveze je suverenost posameznih držav. Delokrog posameznih držav naj bi bil v glavnem sledeči:

Vsaka država vzdržuje in razpolaga z lastnimi oboroženimi silami, ki v dobi miru ostajajo na njenem ozemlju in so pod poveljstvom državnega poglavarja dotične države. Ima svojo notranjo upravo in varnostno službo. Odreja in pobira takse in davke samostojno s tem, da je dolžna plačevati svoj doprinos za kritje Zveznih stroškov. Vsaka država ima tudi pravico, da izstopi iz Zveze, če to določi v posebnem, za ta namen odrejenem plebiscitu večina prebivalstva dotične države. Železniški, avionski in drugi promet, kakor tudi radio in televizija spadajo v pristojnost poedinih držav.

Vsaka država samostojno določi svojo ustavo in državne zakone, ki morajo biti v soglasju z Zvezno ustavo in Zveznimi zakoni. Nobena država ne more uveljaviti zakona, ki bi kršil človekove osnovne pravice ali bi delali razlike med državljani radi njihove narodnosti, rase ali vere.

To so temeljne smernice predloga za demokratično alternativo v Jugoslaviji iz l. 1963.

Ta skupina, ki je po letu 1963 bila zelo aktivna za „Demokratično alternativo“ je postala znana pod imenom „londonska skupina“.

Koncem novembra 1976 je imela „londonska skupina“ zopet sestanek in je razpravljala o možnosti evolucije v Jugoslaviji. Po sestanku je izdala izjavo, ki jo v naslednjem v informacijo objavljamo:

ZAČETEK EVOLUCIJE

Skupina za „Demokratično alternativo“ je začela delovati v Stanstedu leta 1963, ko je izdelala stališča in načela, po katerih naj bi bila ustvarjena demokratska, federativna in policentrična južnoslovenska državna skupnost. Na mnogih poznejših sestankih po letu 1963 do novembra 1976 so sodelavci obravnavali mnogo vprašanj o izvedbi načela samoodločbe narodov Jugoslavije in tudi ustanove, na katerih bi temeljili svoboda in enokravnost narodov in držav članic, ki bi takšno skupnost tvorili.

Udeleženci na sestanku 27. in 28. nov. 1976 v Londonu so obravnavali vprašanja priprave demokratske evolucije v Jugoslaviji z ozirom na pričakovane politične dogodke. Udeleženci, ki se zbirajo okoli demokratske alternative, smatrajo, da je demokratična evo-

lucija možna in nujna in da se prehodno stanje med sedanjo enostrankarsko oblastjo in bodočo demokratsko ureditvijo more razvijati samo, ako ga ne bodo motili potresi, povzročeni od zunaj ali v državi sami, potresi, ki bi nastali zaradi odnosov med jugoslovanskimi narodi ali ideoloških ali drugih razlogov.

Pravica in dolžnost vsake oblasti v prehodni dobi mora biti izogibanje in preprečevanje nasilja, pa naj prihaja od zgoraj ali od spodaj. Pot demokratske evolucije zahteva od državljanov duha osebne strpnosti in naporov za zacelitev ran iz nedavne vojne preteklosti in povojnih časov enostrankarske oblasti.

Udeleženci londonskega sestanka pozdravljajo nedavno povečanje bolj resnega in bolj objektivnega zanimanja demokratskega sveta za narode južnoslovenske skupnosti, kakor tudi za neodvisnost Jugoslavije. To od naših ljudi zahteva, da tudi oni začnejo preučevati nastajajoča vprašanja svojih narodov in da se kar se da trdno povežejo za delo za najdobjo potov in načinov za uspešno rešitev teh vprašanj.

Vsi udeleženci so ponovno poudarili, da je skupnost Srbov, Hrvatov, Slovencev, Makedoncev in bosansko-hercegovskih muslimanov potrebna za ohranitev svobode in drugih koristi vseh narodov skupnosti in vsakega posameznega državljanja posebej. Udeleženci verujejo, da bi se po svobodni diskusiji v prehodni dobi večina vsakega naroda Jugoslavije izrekla za ohranitev skupnosti in njeno demokratizacijo, ker je to edina rešitev, ki onemogoča morda katastrofalne razvoje.

Prvi koraki za začetek sprememb na boljše, to je k demokratski evoluciji, ki bi jih narodi Jugoslavije sprejeli kot začetek te evolucije, bi bili: osvoboditev vseh političnih jetnikov, osvoboditev tiska in drugih javnih sredstev obveščanja izpod partijskega monopola in svoboda potovanja ter političnega dogovarjanja.

Udeleženci londonskega sestanka neodstopno branijo neodvisnost južnoslovenske skupnosti in smatrajo, da mora Jugoslavija iz gospodarskih in kulturnih razlogov že v prehodni dobi pospešiti končno približanje Evropski gospodarski skupnosti in pri tem ohraniti nevtralnost in odnosih z obstoječimi vojaškimi bloki.

Skupina za demokratsko alternativo poziva vse, ki jim je kaj za svobodo, da se pridružijo naporom za začetek demokratske evolucije v Jugoslaviji.

Skupina za „Demokratično alternativo“
V Londonu, 28. nov. 1976.

Opomba: Sestanek v Londonu dne 27. in 28. nov. 1976 so se udeležili: Svetozar Bižić, Miodrag Djordjević, Vane Ivanović, Ilija Jukić, K. St. Pavlović, Branko Pešelj, Nenad Petrović, D. Plešničar, Dušan V. Popović, Vladimir Predavec, Franjo Sekolec, Ljubomir Sirc, Desimir Tošić in Boško Vračarević. Adil Zulfikarpošić se zaradi bolezni sestanka ni mogel udeležiti.

BO KDAJ MIR NA SREDNJEM VZHODU?

FRANCIJA IN ABU DAUD

V zadnji številki smo poročali, da so v Parizu aretirali arabskega terorista Abu Daouda, katerega obtožujejo, da je šef zloglasne organizacije „Črni september“ in da je organiziral poboj enajstih judovskih atletov med olimpiado v Münchenu leta 1972. Tako Nemčija kot Izrael sta nemudoma zahtevali od Francije, naj jim izroči obtoženca, a Francija je Abuja izpustila in dovolila, da je odletel v Alžir, od koder se je smejal svojim tožiteljem. Razlog, ki ga je navajala francoska vlada je bil, da ni dokazano, da je omenjeni Abu Daoud res iskani arabski terorist. Abu je potoval pod lažnim imenom z iranskim potnim listom.

Izpustitev Abuja je po vsem svetu sprožila val protestov. Najbolj v Izraelu, kjer so pred francoskim poslanstvom manifestirale množice ogorčenih židov, katerim so načelovale vdove in otroci v Münchenu pobitih atletov. Tel Aviv je takoj odpoklical svojega poslanika v Parizu. Tudi v ZDA je bila huda reakcija. Dvajset kongresnikov je zahtevalo izvedbo gospodarskega bojkota Franciji. Prav tako v Nemčiji. Na vse to je predsednik Giscard d'Estaing odgovoril, češ, kdor hoče biti prijatelj Francije, naj nam ne daje nasvetov za našo politiko. Splošno mnenje pa je: Francija je izpustila terorista pod pri-

tiskom ugodnih gospodarskih pogodb z arabskim svetom. Prav te dni se je razvedelo, da je Egiptu prodala 200 bojnih letal Mirage. Prav tako pa je Francija odvisna od arabskega petroleja.

Medtem pa so arabske države pričele nove ofenzive, ki naj bi na srednjem vzhodu zagotovile trajni mir. Takoj nato, ko so bogate petrolejske države sklenile, da bodo obnovile pomoč državam, ki so bile direktno zapletene v borbe proti Izraelu, so te (med njimi Egipt in Jordanija) pozvale na novo mirovno konferenco v Ženevi.

Ženevske konference naj bi se udeležila tudi Palestinska osvobodilna organizacija. To pa je točka, ki jo bo Izrael kaj težko sprejel. Palestinci namreč dosledno zahtevajo, da se Izrael umakne na meje pred šestdnevno vojno leta 1967.

Dokument sam, v katerem Egipt in Jordanija pozivata na sklicanje ženevske konference, trdi, da imajo palestinci pravico ustanoviti lastno, neodvisno državo. Edino, v čemer je dokument dvoumen, je v tem, da ne pove, kje naj bi ta država bila. To pa je tudi glavna neznanka, in najbolj pereča točka, na kateri ne bi slonel le uspeh konference, marveč sploh bodoči (upajmo, da trajni) mir na tem predelu.

Preganjanja na evropskem vzhodu

SEDAJ TUDI V UKRAJINI

Gibanje v obrambo človeških pravic, ki je spontano vstalo v številnih državah vzhodne Evrope, in ki budi svetu vest o dejanskem položaju narodov pod komunističnimi režimi, doživlja hudo preganjanje prav s strani teh režimov. Zadnji teden so bile prizorišča aretacij in zasledovanja svobodomiselnih intelektualcev Češkoslovaška, Poljska, Rusija in Ukrajina.

Odkar je javnost zvedela o „Pismu 77“, ki so ga podpisali češkoslovaški intelektualci, je režimska policija začela sistematično delo ustrahovanja. Glavni predstavniki disidentne skupine so bili po večkrat aretirani, zaslišani od policistov, izpuščeni, pa znova nadlegovani. Istočasno je vlada sprožila časopisno kampanjo, v kateri psuje podpisnike dokumenta, jih označuje za izdajalce in plačence, in jih končno obtožuje protirevolucionarnega dela.

Končno so bili štirje najvidnejši predstavniki te skupine postavljeni pred sodišče. Ti so dramaturg Vaclav Havel, časniki Jirži Lederer, komunist in dirigent Fratišek Pavliček in režiser Otto Ornest. Obtoženi so bili „težkih zločinov proti državi“. Padle so seveda tudi obtožbe, da hočejo oživetiti protirevolucionarni poskus iz leta 1968, ki je bil na zahodu znan kot „praška pomlad“. Proces proti sodopisnikom „Pisma 77“ pelje češkoslovaško, po dobi kratkega oddiha, ponovno v vode stalizma. To besedo — stalizem —

so vendar začeli uporabljati tudi zahodni časnikarji, ki ob teh primerih počasi odpirajo oči o resnici „rdeče svobode“.

Na Poljskem pa so, prav kakor v Pragi, pričeli sodnijsko zasledovati disidente. Tem je namreč deloval Komite za obrambo delavcev, ki je bil sestavljen po dogodkih lanskega junija, ko so delavci zahtevali boljše plače in znižanje cen. Komite je prejemal podporo iz raznih predelov Poljske. Sedaj so zaplenili vse njegovo premoženje, istočasno pa objavili, da bo „civilno sodišče“ sodilo glavne člane Komiteja. Sodnijsko sta bila že klicana na zagovor pisatelj Jerzy Andrzejewski in igralka Halina Mikolajska.

Kar se Rusije tiče in zloglasne eksplozije na moskovski podzemski železnici, številni disidenti trdijo, da je bilo vse le delo tajne policije, da bi disidente očrnila pred prebivalstvom. Kar se tiče stanja v Sovjetski Zvezi, je londonska Amnesty International zadnje dni objavila obširno poročilo o stanju devetdesetih disidentov, ki se nahajajo v ječah, prisilnih taboriščih ali psihiatričnih bolnicah (norišnicah). Organizacija trdi, da je ZSSR, v očitnem kršenju 7. člena Helsinške pogodbe, iznašala nove metode, da preganja disidente. Med drugim jih obsoja navadnih policijskih prekrškov, ki jih ti seveda niso izvršili.

Medtem se je na zahodu razvedla tudi vsebina posebnega dokumenta, ki so

Mednarodni teden

V ŠPANIJI vlada nadaljuje z reorganizacijo vojske. Skušajo izločiti najbolj konservativne elemente. Medtem pa je ugrabljeni kraljevski svetnik Oriol še vedno v oblasti ekstremistov, ki zahtevajo v zameno zanj osvoboditev petnajstih političnih pripornikov.

MARKSISTIČNA VLADA v afriški republiki Benin je objavila, da ji je uspelo preprečiti oboroženo vstajo. Vladna izjava sicer ne govori o vstaji, marveč o „invaziji imperialističnih in kapitalističnih plačancev“. Kljub zatrdilom, da je položaj pod kontrolo, ni popolnoma jasno, kako se stvari odigravajo na tem najbolj južnem delu zahodne Afrike.

GARY GILMORE, ki je bil v ameriški državi Utah obsojen na smrt, pa so mu izvršitev obsodbe nenehoma prelagali, je že pred meseci zahteval, naj ga vendar že usmrte. Skušal je tudi storiti samomor. Sedaj pa so vsi napori raznih advokatov bili zaman. V ponedeljek 17 je bila izvršena smrtna kazen z ustrelitvijo. Je to prva izvršena smrtna kazen v zadnjih desetih letih v ZDA.

V ANGLIJI je umrl sir Anthony Eden. Bil je zaunajni minister za časa Churchillove vlade med drugo svetovno vojno. Potem je bil tudi ministrski predsednik, pa je njegova vlada padla potem, ko se je penesrečila invazija na Sueški prekop skupno s Francijo leta 1956.

PAPEŽ PAVEL VI. je v soboto 15. sprejel diplomatske zastopnike v Vatikanu. Ob tej priliki je ponovno prosil, naj vendar državniki skrbijo za mir in se trudijo, da bi s površja zemlje odpravili nasilje. Ugotovil je z veseljem, da je s koncem preteklega leta zavladal mir v pokrajinah, kjer je še pred kratkim divjala vojna. A ta mir je „nestalen, in vsak vetrič bi lahko razpihnil ogenj, ki tli in povzročil požar“. Pozval je tudi, naj se ugodno rešijo krivične situacije, in naj se obnovi javna morala in medsebojno spoštovanje.

EKVATORSKI vojaški triumvirat je ponovno objavil in svečano zatrdil, da oborožene sile načrtno delajo za predačo oblasti civilistom in sicer po „časovno kratki poti“.

ga iz Ukrajine naslovili na ameriške in kanadske komuniste. Ukrajinski disidenti jih rotijo, naj zahtevajo izpolnjevanje človeških pravic od strani sovjetskih komunističnih vodij. „Prišel je trenutek — piše dokument — da dokažete, da vam je za človeške pravice ne le v čilu, marveč tudi v katerikoli drugi državi“.

Vsa ta preganjanja, vse zahteve po svoboščinah imajo izreden odziv na zahodu, kjer se mnogim, kot smo omenili, odpirajo oči. Na žalost ima zahod kaj slab spomin. Hitro pozabi Madžarsko, Poljsko in Češko, in vedno novih žrtev je treba, da budijo vest zaspanemu svobodnemu svetu.

bila, toda p. Fortunat jo je imel še v rokah in iz nje marsikaj prepisal, tako, da je lahko priobčil sedaj kratek resumen dovške zgodovine (str. 19-21). Veliko veselja in dela je imel s cerkvenim zborom. Predvsem pa se je z vso dušo vnel za razvoj slovenskega planinskega društva, ki se je ustanovilo l. 1893. Najprej je Aljaž kupil 5 m² sveta — vrh Triglava —, ter tja postavil svoj Aljažev stolpič l. 1895, ki ga je izdelal Belc v št. Vidu (ne Bele). Ta stoji še danes — čez 80 let! S tem ni samo zgradil potrebno zavetišče za turiste, temveč je tudi zavrnil nemško osvajanje Triglavskega vrha. Druga postojanka, ki jo je pomagal graditi, je bil prvotni Aljažev dom v Vratih l. 1896, ki je dobil današnjo obliko l. 1910 (prvotnega iz l. 1904 je zasul plaz). In tretja postojanka je bila po njegovem načrtu in vodstvu zgrajena Koča na Kredarici l. 1896 in kapela l. 1897. Tako ima Aljaž največji zaslug za razvoj slovenskega planinstva v Triglavskem kraljestvu, v — svoji fari.

Nato p. Fortunat govori o Aljažu kot glasbeniku, kot skladatelju in pevodviji. Najprej omenja njegove skladbe, predvsem na besedilo Simona Gregorčiča (Domovini, Ne zveni mi, Naša zvezda, Ujetega ptiča tožba, Oj zbogom, ti planinski svet, Na dan, itd.) ... Njegova je tudi skladba pesmi Triglav, moj dom, pesnika „Slavina“, (ni to Aleš Ušeničnik?). Posebej omenja nje-

Za resnično kulturno zrelost ni izdelanih pravilnikov niti ustaljene prakse. Do nje se je treba dokopati s spontanim zanimanjem in naporom in zanjo ne jamčijo tečaji, pa čeprav gre za tečaje tipa „studium generale.“ Še več, da povemo po pravici, te zrelosti ne dosežemo z napori, ampak s sprejemljivostjo, s tem, da pustimo, naj duh pride do nas in ga dejavno prizvzamemo v lastno zavest; ne pa, da se mi podvržemo z neko golo vajo, kot to trdi nezno ponavljani obrazec. Če se ne bi bal, da bodo moje stališče zamenjali s sentimentalnostjo, bi rekel, da je za tako kulturno zrelost potrebna ljubezen. Če je zrelosti malo, je to pripisovati pomanjkanju ljubezni.

Theodor W. Odorno

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Politična nevihta, ki je nastala znotraj in zunaj vlade ob priliki objave v dveh dnevnikih tajnega dokumenta, ki so ga pripravili vodje neinterveniranih sindikatov (o čemer smo poročali v zadnji številki našega lista), se je prav tako hitro poglobila, kakor se je hitro razplamela. Tako v sindikalnih krogih, kakor v vladi in vrhovih oboroženih sil so prišli do spoznanja, da afera škodi obojim in nikomur ne koristi.

Sindikalisti so ubrali najbolj primeren pot: vseh sedem predstavnikov gremijev, ki so tvorili takoimenovano „komisijo sedmih“, ki se je sestala z delavskim ministrom in pozneje pripravila zloglasni dokument, je odstopilo in formalno „avtorazpustilo“ komisijo. Na njih mesta naj bi gremiji imenovali nove predstavnike, ki naj bi nadaljevali „brez bremena preteklih dogodkov“ (t.j. brez predsodkov ob dokumentu, ki je ostro kritiziral vladno gospodarsko politiko) tako lepo začeti dialog med delavstvom in vlado oboroženih sil.

Ob tem je treba upoštevati, da se vodje neinterveniranih sindikatov nahajajo v kaj kočljivem položaju. Dobro se zavedajo, da težki socialni položaj ogroža tudi nje same. Če nič ne storijo v prid članov lastnih sindikatov, jih bodo ti ob prvi priliki (na volitvah ali še pred njimi) enostavno potisnili ob stran. Če pa delavske zahteve po višjih plačah predlože vladi (vse na tako malo delikaten način kot omenjeni dokument), jih bo še hitreje odstranila vlada. Baje so se odločili za srednjo pot; če jim pa ta ne uspe, raje vidijo, da jih odstrani vlada, kot da jih odplavijo lastni tovariši. Pravijo, da vlade minejo, delavci pa ostanejo.

Vlada po drugi strani tudi noče popolnoma prekiniti razgovorov s sindikati. Ve, da v določenem trenutku lahko mnogo odvisi od sindikalne podpore. Kot smo zadnjič omenili, je tradicionalno obstajalo lepo razpoloženje med vojsko in gremiji.

Tudi vihar zaenkrat ni pripeljal do nikakih sprememb v vladnem ustroju. Najprej se je govorilo o skorajšnjem odhodu delavskega ministra generala Lienda. Nato o odstranitvi drugih visokih funkcionarjev tega ministristva. Potem — pa vse tiho je bilo...

Tudi je govora, nekoliko zaradi sindikalne afere, pa zaradi gospodarskih razmer, o spremembah v najvišjih pozicijah. Govori se o „četrtm možu“, in s tem mislijo na osebo izven dosedanje vladne trojke. Ta bi lahko nadomestil

sedanjega predsednika, ali pa kot „siva eminenca“ odločilno vplival iz ozadja. Ta „četrti mož“ naj bi bil general Viola, poveljnik glavnega štaba. V koliko te govore odgovarjajo resnici, je težko ugotoviti. Res pa je, da je zaznati neko vrenje, kot nezadovoljstva, v vojaških krogih, ki bo gotovo peljalo do sprememb, če ne že oseb, pa vsaj političnih smernic.

Vojaške kroge najbolj skrbi gospodarski položaj, in iz njega izhajajoče socialno stanje. Precej časa bo preteklo, predno se bo gospodarsko izboljšanje poznalo tudi v kupni moči plač. Po drugi strani pa tukajšnji latinski element ni pripravljen za velike žrtve. Zlasti ne samostojni poklici in pa trgovci. Cene nenehno rastejo, in v njih je le prevečkrat udeleženo golo dobičkarstvo. Ljudje preradi obogatujejo na račun nemočnega in nevednega kupovalca, ki si ne zna pomagati, ali pa se mu ne ljubi drugod iskati ugodnejših cen. V takem ozračju liberalna politika sedanjega ministristva glede cen ne uspeva. In v tem bo vlada res morala čim prej kaj storiti, če noče, da nje pot pelje po smeri drugih, ponesrečenih vojaških vlad. Neodločnost pa notranji prepiri in needinost so pogubne za vsako, še tako močno vlado.

Svojevrsna zbirka

Nekateri ljudje imajo navado, da delajo zbirke različnih stvari: znamk, starin, slik, hroščev, itd. Svojevrsno zbirko pa ima jugoslovanski dosmrtni predsednik Josip Broz. Zbira, odnosno kupuje akademske naslove.

Ko so v Jugoslaviji 22. decembra l.l. slavili dan jugoslovanske ljudske armade, so podelili Josipu Brozu naslov „častnega doktorja vojaških ved“. To pa ni edini akademski naslov, ki ga ima maršal. Doslej je bil promoviran, po vsej verjetnosti proti primerni odložitvi, za častnega doktorja na sledečih univerzah: v Ranguinu leta 1955, v Bandungu 1958, v Santiagu de Chile 1963, v Alžiru 1965, v Adis Abebi 1968, v glavnem mestu Mongolije Ulan Batorju 1968, v kanadskem mestu Halifaxu leta 1971 in na univerzi v Varšavi 1972. Tito je poleg tega častni doktor univerz v Ljubljani od leta 1969, v Zagrebu od 1969. leta, v Beogradu od 1972. in univerze v Prištini od 1975. leta.

Draga in svojevrsna zbirka.

Tine Debeljak:

Med knjigami in revijami

AVE MARIA KOLEDAR 1977: JAKOB ALJAŽ

Ne vem, kakšna priložnost je bila letos, da so Slovensko planinsko društvo s predsednikom dr. M. Potočnikom in Jugoslovanski planinarji sklicali veliko slovesnost na Kredarico in pri Aljaževem stolpu. Kredarica naj bi zagorela v žarometih, umetelnem ognju, odmevala v petardah, in drugi dan bi zborovali v množici pri stolpu na vrhu Veličega Triglava. Vem pa, da proslava ni bila namenjena triglavskemu župniku Jakobu Aljažu, ki je postavil take postojanke slovenskemu planinstvu kot so Aljažev dom, Kredarica s kapelo in Stolp in ki je umrl pred 50 timi leti l. 1927. Spomnil pa se ga je za polstoletnico njegove smrti njegov faran p. Fortunat Zorman, urednik ameriške Ave Marije, ter mu posvetil skoraj v celoti (sto strani) letošnji Koledar. Podpisal se ni s pravim imenom, temveč „Triglavski“, toda slednji bo vedel, da je to hvaležen spomin urednika, rojenega v „triglavski fari“ na Dovjem, svojemu župniku ter zanimivemu slovenskemu kulturnemu delavcu: duhovniku, glasbeniku in velikemu slovenskemu planincu in organizatorju slov. planinstva. Triglavskemu župniku „kralju Matjažu“, ki si je

postavil sam svoj spomenik na vrh Triglava, Aljažev stolp.

Skoraj ves Koledar — razen enega članka — je posvečen Aljažu. Po kratkem življenjepisu, ko zveemo, da je bil rojen l. 1845 v vasi Zavrh pri Vikračah pod Šmarno goro, da je študiral v Ljubljani in že kot lijak obhobil bližnje gore (Blejški, Kum itd.) in šel na Dunaj študirat filozofijo — bil je vrstnik Stritarja in Jurčiča — toda se vrnil v Ljubljano v lemanat ter pel novo mašo l. 1872. Bil je kaplan v Tržiču in župnik na Dobravi pri Podnartu. L. 1883, ko je cesar Franc Jožef obiskal Bled, je v naglici zbral učitelje in rodoljube, da so mu slovensko zapeli ter s tem prehiteli nemško filharmonijo, ki je ostala nato v Ljubljani. Veliki rodoljubni uspeh! Še kot dobravski župnik je bil l. 1887 na Triglavu, tistega leta, kot je nemški Alpenverein zgradil prvo — Dežmanovo — kočjo v Triglavskem pogorju in tako segel po slovenskih planinah. Dve deti pozneje l. 1889 je Aljaž postal župnik na Dovjem, fare, kamor spada tudi vrh Triglava. Popravil je najprej dovško farno cerkev, nadaljeval vestno kroniko in se pripravljal, da napiše farno zgodovino. Ta kronika se je med drugo vojno izgu-

venska gora, ki jo je Aljaž iztrgal nemškemu plazu.

Zanimiv Koledar Ave Maria, ki ga bo sleherni z zanimanjem prebral in je zato vreden posebnega opozorila.

Tekst je obogaten z mnogimi triglavskimi slikami, ki se nanašajo na Aljaža.

Med tem je izšla tudi že božična številka Ave Maria z lepo naslovno sliko: dr. Alfred Fischinger in ga. Metoda Fischinger na konferenci Industrijskih muzejev. Članki govore o Baragi (p. Bertrand Kotnik), o p. K. Verwistu, očetu Čipvejev, nekaj lepih pesmi Karla Mauerja, nadaljevanje Venca sonetnih vencev Alojzija Zdolška, o katerem sem že svoj čas rekel svojo negativno mnenje, itd. Slike pa spremljajo severnoameriške slovenske dogodke zadnjega meseca: nastop škofa Jenka na Kalifornijski proslavi Slovencev, pevski zbor slovenske glasbene skupine Zvon iz Connecticuta, nagrajenko čikaškega radijskega kluba go. A. Gaber, „Gospodično“ (mi bi rekli po naše: deklé) slovenskega dne gđč. Barbi Remete, dogodke z Baragovega romanja v Marquette, itd. Pa tudi podobe iz frančiškanskih misijonov. Nadaljuje se seveda povest češkega duhovnika šimna Baara Golobčič, ki jo je menda poslovenil nekoč prof. V. Hybašek, pa to ni nikjer omenjeno.

S to številko in Koledarjem je Ave Maria sklenila lanski letnik.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Ribiči niso imeli velike sreče v lanskem letu v slovenskih rekah, jezerih in potokih. Zabeležili so kar 62 večjih zastrupitev rib, vrednost na tisoče poginulih rib pa cenijo na 1,2 milijona dinarjev.

ČRNIČE — V Črničah, vasi ob cesti Ajdovščina-Goriča so lani zgradili vodovod, sedaj urejujejo in asfaltirajo vaške ceste in zbirajo naročnike za telefon. Dosedaj je razen na pošti telefon le v župnišču in pri babici. Upajo, da se bo denar dobil za telefon za šolo.

KRANJ — Podtajnik v zveznem tajništvu za notranje zadeve Martin Košir je gorenskim partijcem razlagal 17. decembra razna notranje in zunanje politična vprašanja. Seveda se je lotil tudi „reakcionarnih sil v tujini“ in „skupin fašistične emigracije“, napadel pa je tudi „občasne posamezne nosilce sovražnega delovanja v državi“.

RADOVLJICA — Tovarna Sukno v Zapužah je v težavah. Ker je v glavnem vezana na uvoz surovin — izdeluje volno — so cene njenih izdelkov visoke. In ker potrebujejo devize, prodajajo v tujino tudi pod ceno. Milijon metrov na leto je premalo, da bi mogli pri vsem tem delati z dobičkom, čeprav so izdelki prvovrstni.

LJUBLJANA — Stanovanjska skupnost Slovenije je predložila zahtevo o tridesetodstotnem povišanju stanarine v letu 1977. Ker pa je to precej visoka obremenitev za mnoge najemnike, skušajo rešiti zadevo s subvencioniranjem. V pošteb bi prišlo skoraj 5.000 družin z nizkimi osebnimi dohodki.

LJUBLJANA — V začetku novembra je RK Zveze socialistične mladine Slovenije pripravila sestanek, na katerem naj bi razpravljali o štipendiranju. Takrat se ga je udeležilo komaj deset študentov in ni prišlo do razprave. Ponovno so razpravljali o isti temi 23. decembra. Sedaj pa je na sestanku prišlo že 150 študentov, ki so burno zahtevali, da morajo spremeniti sklepe o štipendiranju, ki so jih sprejeli 25. novembra.

MARIBOR — Slovenske elektrarne v letu 1977 ne bodo mogle proizvesti potrebne energije. Primanjkovalo bo Sloveniji 462 GWh (gigavatnih ur). Vse to pa zaradi raznih zamud: ne bo še delovala elektrarna Formin, ne osmi agregat Fale, ne četrti v Mostu, čeprav bi po srednjeročnem planu o razvoju morale delati. Prav tako bo zaradi popravil v soštanju precej manj energije prišlo iz te elektrarne in plinskoparna elektrarna Brestanica bo namesto načrtovanih 294 gigavatnih ur proizvedla le 171.

LJUBLJANA — Kritiki so nastop čelista Miloša Mlejnika v Koncertnem ateljeju Društva slovenskih skladateljev izredno pohvalili. Rekli so, da je bil koncert imeniten in da umetnik mojstrsko obvladuje instrument. Mlejnik je izvajal dela švare, Wienglerja, Štuhca, Medeka, Zimmermanna in Brittna.

LJUBLJANA — Na prvem abonmajskem koncertu simfoničnega orkestra RTV Ljubljana so izvajali dela Richarda Straussa (Vesele potegavščine Til-

la Eulenspiegla), Poljaka Bairda, Petričeve mladostno delo iz leta 1955 (Koncert za flavto in orkester) in za konec Ravelov La valse. Dirigent je bil mladi muzik iz Varšave Jerzy Maksimiuk, solistka pa že priznana flavtistka Irena Grafenauerjeva.

LJUBLJANA — Slovenci so v petnajstih letih, od 1960 do 1975, prevedli iz srbskega ali hrvaškega jezika 184 del 124 avtorjev v nakladi 902.000 izvodov, iz makedonščine pa 18 avtorjev v nakladi 50.000. Na srbski ali hrvaški jezik je bilo prevedeno v istem času 117 slovenskih avtorjev z 272 naslovi knjig, ki so s ponatisi vred izšle v nakladi 6.609.000 izvodov.

LJUBLJANA — V ljubljanski Mešni galeriji so pripravili razstavo „Intart“. „Intart“ povezuje umetnike treh dežel — Slovenije, Julijske krajine in Koroške — prvič pa so jo priredili pred desetimi leti. Slovenci so letos zastopali predvsem mladi umetniki in nekateri med njimi so po pisanju kritikov že zreli, nekaj pa je celo zelo dobrih.

UMRLI SO OD 11.12. DO 23.12.1976

LJUBLJANA: Vladimir Lajović r. Žebre, 69, prom. n.; Vera Erjavec r. Peterlin; Ivo Mejač, up. direktor; Neža Jaroš, up.; Draga Tomazič r. Pavčič, 72; Anton Planinšek, up. mlekarški mojster; Miho Ribarič, up. prof., 81; Janez Pucelj, up. želez.; Stane Breskvar, teracer; Albin Grčar; Alojzija Ličen r. Furlan; Anton Urbanija, up. žel. uradnik; Štefan Tratnjek, up.; Maks Nampelj; Konstantin Saksida, up., 83; Marija Huebl, up. učit.; Drago Račič, up. krojač, 65; Julijana Zamuda; Ivana Fatur r. Flach; Paula Jesih; Roman Drobinc, učitelj; Iva Ostrelj r. Marinko; Franc Sinkovec, 83, up. železn.; Ivanka Sinkovec r. Breznik; Julijana Hočevar r. Oblak; Franc Dremlj, up. natakar; Matija Tercelj, up., 74; Ema Praznik r. Jurkovič; Pavla Planinšek r. Petelin; dr. Filip Orel, b. načelnik banke uprave; Jože Boštjančič, zavar. ur. v pok.; Lenči Klinar r. Cerar; Jožefa Ritonja r. Kranjc; Irena Unger, 85; Viktor Pečnik, up. Anton Škulj, 81.

RAZNI KRAJI: Leopold Kočvar, učitelj, Zabukovje pri Sevnici; Ida Gašperut, Breginj; Ivan Mikolj, krojač, 78, Postojna; Franc Baznik, posestnik, 78, Golek pri Krškem; Celestina Petrič r. Kores, 87, Krško; Marija Mirt, poštna up., Blanca; Franc Rigler, 56, Medlog pri Celju; Marija Urnas, Malnarjeva mama, 94, Ivanje selo pri Raku; Alojz Šmirmaul, up. župnik, Teharje; Marija Štrec, Sentjur pri Celju; dr. Mile Jenko, pravnik, Kostanjevica; Stane Terčak, upokoj. kustus, Ptuj; dr. Franjo Rapotec, Zagreb; Marjan Mišmaš, Dravljje pri Lj.; Analijsa Debenjak r. Vidic, 87, Maribor; Janez Vidic, up. mizarški mojster, Višelnica; Pavla Stanek r. Kovačič, Sv. Duh pri Stari Loki; Ančka Birtič r. Japelj, Dravljje pri Lj.; Ivan Zika, up. prof., Kamnik; Alojzija Rojc, Zagorje ob Savi; Pavel Štirn, up. avtoprevoznik, Vrhnika; Franc Bohinc, mehanik, Skaručna; Alojzija Justa Šinigoj, Črniče; Jože Zupanec, up. rudar, 76, Kum; Marija Čepeljnik, Žnidarčkova mama, Vižmarje; Ciril Sitar, up., Presejse; Helena Božič, Vrhnje pri Radovljici; Zora Zupančič r. Smolčič, 87, Metlika; Franc Zobjek, 81, up., Zadorv; Ana Jerman, 75, Rožane pri Črnomlju; Ivan Fečkonja, 82, up. orožn. narednik in Maistrov borec, Krško; Marijanca Debeljak, Krišnkova mama, 82, Visoko pri Poljanah; Franc Koštomaj, up., 77, Celje; Majda Smajdek r. Vožlič, Novo mesto; Viktor Antonič, up. raditeografist, 73, Brestanica; Franc Marsnc, čevljar, 78, Dravljje pri Lj.; Herman Gale, Bobnarjev ata, Turjak.

„Cmokec-Poskokec“ na mendoškem odru

Sklepna prireditev Slovenskega šolskega tečaja sv. Cirila in Metoda

Sklepno prireditev našega šolskega tečaja smo letos imeli na nedeljo po božiču — na praznik sv. Družine. Tako je bil sklep tečaja naših malih še vse pomembnejši poudarjen kot — praznik naših družin.

Na sporedu je bila zvečer v Domu pristrčna igra Mirka Kunčiča: CMOKEC-POSKOKEC. Naštudirani in na oder jo je postavil naš režiser g. Rudi Hirschegger ob sodelovanju učiteljice gđ. Lenke Božnar.

Prireditev je seveda privabila v prvi vrsti starše naših tečajnikov. A tudi ostalih udeležencev je bilo za polno dvorano.

Otroški nastopov na naših prireditvah je človek vsakokrat vesel! Saj nam je vsak, še tako majhen uspeh naših malih v veliko uteho, tolažbo in upanje za bodočnost ob zavesti, da bi naša beseda in misel v Mendoza, na tem osamljenem slovenskem otočku sredi tujega okolja na skrajnem ameriškem jugu — še živela...

S temi mislimi smo šli k naši sklepni šolski predstavi. Pa smo doživeli zares nad vse pričakovane veselo presenečanje. Če človek običajnim takim otroškim prireditvam sledi z nekoliko „kritičnejšim očesom in ušesom“, si mora včasih

na tihem reči — v tolažbo: „Hvala Bogu, da naša beseda sploh še živi v njih sredi, sredi naše — nove domovine“...

Ali — tokrat je pa slovenska beseda iz ust naših najmanjših zazvenela v veliki čistosti in pristnosti! In — igrnica ni bila pred nas „na oder postavljena“, ampak je „na odru zaživela“! Od prizora do prizora smo doživljali nova presenečenja, ko so nas naši mali igralčki s tolikšno prepričevalnostjo vodili „skoz resničnost pravljčnega sveta“...

In za ta nepričakovani uspeh ima največjo zaslug režiser g. Rudi Hirschegger. V dobrih treh tednih je s svojo čarobno režisersko palčico ustvaril — čudež, da so prav imeli tisti, ki so po predstavi sodili: „To je bila v Mendoza naša najboljša otroška igra!“

Da se pomudimo pri glavni vlogi Cmokec-Poskokeca, ki ga je predstavil Karli Raholin. Vsi smo uživali, ko smo malega „Cmokeca“ opazovali, kako živo je sam doživljal svojo vlogo. In kako neprilicno naravno so bile vse njegove kretnje, kako neprilicno naravna njegova igra, brez vsakega prizvoka „naučnosti“! Pravtako brez zadrege in neprilicno zadovoljen je bil med dolgo-

SLOVENC I V ARGENTINI

Dr. Šuštar v Ljubljani

Osebnosti

Krst: Krščena je bila v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj Sonja Cecilija Kolenc, hči Lojzeta in ge. Angele roj. Plahuta. Botrovala sta gđ. Marta Truden in Vekoslav Truden. Krstil je dr. Alojzij Starc.

Družinska sreča: V družini Mihaela Russo in ge. Alenke roj. Kunčič se je rodila hčerka, ki bo pri krstu dobila ime Andrejka Rozka.

Srečnim staršem iskrene čestitke!

Umrl je: Na svojem domu v Córdoba je 9. januarja t.l. umrl bivši domobranec Karel Kordiš, star 53 let. Za težko bolezen se je pred mesecem dni šel zdraviti v bolnico Tránsito, a je prosil, da so ga odpustili iz nje, ker je želel umreti v svoji sobici v San Vicente. Spravljen z Bogom je odšel s tega sveta. V Argentini nima sorodnikov.

Naj v miru počiva!

V San Paulo, Brazil, se je rodila Jacqueline Susann Cochrane, hči Roberta in Martine roj. Košir.

ANTONIJA UŠTAR — 80-LETNICA

V krogu svojih sinov, hčera in njihovih družin je v ne deljo 16. januarja 1977 na svojem domu v Ramos Mejia praznovala svoj 80. rojstni dan Uštarjeva mama.

Rodila se je 16. januarja 1897 v Prilicni, župnija Moravče. Poročena na rojstnem domu s Peregrinom Uštar, ji je že po devetih letih zavrata bolezen vzela dobrega moža in skrbnega očeta otrokom. S šestimi otroki je ostala sama na velikem posestvu. Ljubezen do otrok, njena pridnost in sposobnost sta pomagali da je ohranila grunt v najboljšem stanju.

Med vojno in revolucijo je prestala veliko trpljenja in žalosti. Radi odklonilnega stališča do komunistov so jo ti sovražili in stalno nadlegovali dom za vse mogoče dajatve. Nemci so mobilizirali sina Toneta, sin Francelj pa se je pridružil domobrancem. Strah in grožnje komunistov so spremljale mamo iz dneva v dan, kaj bo z njo in otroki. Težka je bila odločitev maja 1945 zapustiti domačijo in iti na grenko pot begustva.

Taboriško življenje je preživela najprej v Pegezu pri Lienzu, nato pa v Spittalau. Od tu je odšla z družino v Argentino.

Hvaležna Bogu, da je ostala vsa družina pri življenju, se mama ne pritožuje nad križem izgube doma in življenja v tujini. Rada moli in veliko bere slovenske časopise in knjige. Za svoja visoka leta je mama dobro ohranjena, živahna v govoricah in spominu.

Bog Vas živi, dobra mama; še na mnoga leta!

Čestitkam domačih se pridružujejo tudi Vaški prijatelji in Svobodna Slovenija.

PISMO IZ BARILOČ

S. C. de Bariloche, 7. januarja 1977
Spoštovani gg. uredniki!

Abiturienti Slovenskega Srednješolskega tečaja rav. Marka Bajuka v Buenos Airesu, se Vam oglašamo z našega taborjenja v Bariločah.

V veselju mladostnega razpoloženja občudujemo prelepo bariloško pokrajino, s čistimi jezери, livadami cvetja, gozdovi, hribi in gorskim velikani, ki jih pokriva večni led. Tako nam je bliže lepa Slovenija, domovina naših star-

šev. Obema je bil Stvarnik razsipen v naravnih lepotah. Ob hoji in pri podvigih na višine, ob vedno novih doživljajih in razgledih bodo žulji pozabljeni in nahrbtniki bodo izgubljali težo.

Z željo vsega dobrega v novem letu 1977, Vas iskreno pozdravljamo vse pri Svobodni Sloveniji, gg. profesorje, sošolce, naše domače, prijatelje in znance.

VODSTVO: prof. Stanko Jerebič in rev. France Bergant. **ABITURIENTI**: Čamerik Silvija, Eiletz Robert, Fajfar Veronika, Golob Anka, Hrovat Veronika, Jerebič Anči, Koemur Andrej, Kolkaj Tone, Kopač Nađi, Kriškoč Veronika, Križ Marko, Lavrenčič Magdalena, Malovrh Irena, Marolt Kristina, Nagode Edith, Pucko Ana, Rant Dani, Rupnik Irena, Skubic Miha, Smersu Alenka, Smole Ivan, Smole Stanko, Starič Helena, Škerlj Silvi, Urbančič Marta, Uršič Silvija, Vesel Tonči, Žagar Marija.

PRISTAVA

18. decembra 1976 je pristavska mladina zbrana v SDO in SFZ imela svoja redna občna zbor. Po poročanju in ocenjevanju pretekle delovne dobe, so se izvršile vsakoletne volitve, katehri izid je sledeči: SDO — predsednica: Marica Kurnik; podpredsednica: Mimi Kočar; tajnica: Maruška Batagelj; delegatinja: Lidija Čop; kulturni referentki: Jožica Kopač in Mirta Rant; športna referentka: Anka Golob; blagajničarki: Gabrijela Čamerik in Monika Česarek; gospodarici: Anica Kočar in Helena Dolinšek. SFZ — predsednik: Andrej Keber; podpredsednik: Franci Gričar; tajnik: Marko Grohar; delegat: Marko Mele; kulturni referent: Adolf Godnjavec; športni referent: Marijan Grohar; blagajnik: Peter Pavšer; gospodar: Frido Klemenčič; mladinski delegat pred odborom društva Pristave: Janez Golob.

PO ŠPORTNEM SVETU

V ST. MORITZU je na eni prvih skakalnih tekmah v letošnji sezoni zmagal švicar Steiner, njegova rojaka Mosching in Grueningen sta zasedla drugo in tretje mesto; Zupan je bil 10, mladi Bantan pa 16. Je to lep uspeh slovenskih smučarskih skakalcev, ki na tem tekmovalju že več let niso dosegli kakšnih posebnih rezultatov. Zupan je pustil za sabo precej Avstrijcev, vse Italijane in Zahodne Nemce.

FRANCOSKA AGENCIJA AFP je slovensko, jugoslovansko in evropsko prvakinja Mimo Javševčev iz Maribora uvrstila na deveto mesto med najboljšimi igralkami sveta.

KARPOV, svetovni šahovski prvak, je postal tudi prvak Sovjetske zveze. Karpov je tako po petindvajsetih letih prvi svetovni prvak, ki je osvojil tudi sovjetski naslov.

JESENICE so po nekajletnem predledku spet prepričljivo osvojile prvo mesto v državnem prvenstvu v hokeju na ledu. Drugo mesto je zasedel lanski prvak ljubljanska Olimpija, tretje Mevečak iz Zagreba, četrto Kranjska gora, zadnji pa je Partizan iz Belgrada.

TRADICIONALNO NJURMIJEVO NAGRADA za leto 1976 so izvedenci iz 17 držav podelili dvakratnemu olimpijskemu zmagovalcu, dolgoletnemu Lasse Virenu (Finska), med damami pa je nagrada pripadla sovjetski atletinji Tatjani Kazankini, ki je tudi dvakratna olimpijska zmagovalka. Ekipo so prvo mesto prisodili Finski pred Novo Zelandijo.

Poraynajte naročnino Svobodne Slovenije!

Bajda, ki je bil v nekaterih momentih morda manj prepričevalen; pisatelj Bukovnik je imel dobrega interpreta v inž. Jošku Smonu, ki so mu odrske deske tudi že postale „domače“.

Številno skupino sodelujočih (34) so dopolnjevali še trije emociji, skratice in gozdne vile.

Uspeha smo se veselili vsi navzoči; veseli so bili naši mali igralčki, ko so čutili, da „so se odrezali“, zadovoljni so bili starši. Uspeha je lahko v resnici vesel z zadoščanjem režiser — na oder je s to igro postavil svojo devetindesetdeseto režijo (1).

Ne vem pa, če se vsi skupaj, zlasti starši in vsi, ki jim je na brigi in skrbi vzgoja naše „slovenske“ mladine, v zadostni meri zavedamo, kolikšne vrednosti je takšna in tako skrbno pripravljena igra za naše male! Gre za njihovo bogatenje, obvladavanje in splošno oblikovanje ter poglobljanje našega narodnega kulturnega čutenja.

Po predstavi so otroci prejeli šolska spričevala. Kulturni referent Društva Slovencev v Mendoza arh. Božidar Bajuk pa se je v imenu Društva in staršev zahvalil učiteljskemu zboru in vsem, ki si prizadevajo za vzgojo in šolanje naših malih. Člani učiteljskega zbora so iz rok svojih malih gojenčkov prejeli darila v zahvalno priznanje za njihovo nesebično prizadevanje. Bd.

Decembarska okrožnica nadškofijskega ordinariata v Ljubljani je med osebnimi spremembami na prvem mestu prinesla novico: „INKARDINIRAN je bil spet nazaj v ljubljansko nadškofijsko prelat dr. Alojzij ŠUSTAR, duhovnik škofije Chur (Švica) in škofov vikar v Churu. Januarja 1977 se bo vrnil v domačo škofijo“.

Po agenciji KIPA povzemamo tole službeno poročilo škofijskega ordinariata v Churu: „Z 31. decembrom se odpoveduje svoji službi škofov vikar msgr. Alojzij Šuštar. Na željo nadškofa svoje domače škofije se bo v začetku januarja 1977 vrnil v Ljubljano, Slovenija (Jugoslavija) in tam prevzel nove naloge. Škofov vikar Šuštar se je rodil leta 1920. Po končanem študiju v Rimu je iz zdravstvenih razlogov prišel leta 1949 v Švico. Dve leti je bil kaplan v St. Moritzu, od leta 1951 do 1963 pa pa profesor filozofije na gimnaziji v Schwyzu. Leta 1963 ga je škof dr. Johannes Vonderach poklical v Chur za profesorja moralne teologije; tu je bil od leta 1965 do 1968 obenem rektor seminarija. Poleti 1968 ga je škof imenoval za škofovega vikarja. Od leta 1971 je bil tudi tajnik sveta evropskih škofovskih konferenc.

Züriški katoliški tednik je v svoji zadnji številki zapisal tole: „Polno mna nepričakovano sporočilo ordinariata v Churu je mnoge zelo prizadelo. Neredi bodo pustili škofovega vikarja Šuštarja oditi iz Chura v Ljubljano, ker vedo, kako težko ga bomo pri nas pogrešali.“

Šuštarjevo ime je bilo zadnja leta ozko povezano s švicarsko sinodo. Saj je odločilno sodeloval pri pripravi sinode, obenem pa tudi pri njenem izvajanju, tako na škofijski kot na splošno švicarski ravni.

Za švicarsko konferenco je poleg svojih že tako prevelikih nalog opravljal več let službo poverjenika za tisk. Razumel je, kako je važno obveščanje tudi za Cerkev in njene vodstvene službe, zato je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč. V tej zadevi je z velikim uspehom opravil zares pionirsko delo in so mu častnikarji vseh sredstev obveščanja zanj iskreno hvaležni.“

DR. VLADIMIR TRUHLAR — UMRL

Ob zaključku te številke smo dobili sporočilo, da je umrl v Ljubljani prof. dr. Vladimir Truhlar, bogoslovni pisatelj in pesnik. Pokopal ga je ljubljanski nadškof dr. Jože Pokačnik.

SLOVENC I P O S V E T U

CLEVELAND: LEPA BOŽIČNICA PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

Že nad 10 let prireja Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Clevelandu na zadnjo adventno nedeljo božičnico. Vršila se je v nedeljo 9. decembra 1976 v dvorani pri sv. Vidu in je presegla vse prejšnje po razpoloženju in udeležbi. Začela se je okoli tretje ure; slovesno zvonjenje je naznanilo začetek. Vsa dvorana je zapela Je angel Gospodov... GG. Božnar in Simič sta pokadila in pokropila z blagoslovljeno vodo dvorano, jaslice in vse navzoče ter prebrala božični evangelij. Gđ. Gorican je zaigrala na violino Sveto noč, spremljala jo je na flavti gđ. Vrenko. Nato je nastopil mladinski pevski zbor, spremljan z orglami in trobentami, pod vodstvom Miha Vrenka. Zvezni predsednik pisatelj Karel Mauser je imel nato izredno lep in globok božični govor, katerega je g. Vrenko obzirno spremljal na orglah. Sledilo je še petje znanih slovenskih božičnih pesmi, nakar so žene in dekleta postregle s prigrizkom. S posebnim veseljem so navzoči segli po kuhanih jabolčnih krljih, ki so bili po naših kmečkih domovih del mrzle postne večerje na sveti večer.

Naj omenimo še, da so se božičnice poleg borcev in njihovih družin udeležili vsi duhovniki od Sv. Vida, urednik Ameriške Domovine g. Lipovec z gospo in vidni slovenski javni delavci iz Clevelanda.

NE RECITE NE

NE BO VAM ŽAL

Gotovo ste bili ali pa boste v teh dneh obiskani od nekaterih fantov z raznih Domov, ki vam bodo ponujali srečko z napisom „Pro—formación equipo de VOLEIBOOL ESLOVENO“. Dobiček je namenjen za kritje velikih stroškov, to je vpisnina v Federacijo, stroški za sodnike in za nakup ekipe. Zato nam bodite v pomoč, mi pa vam bomo v užitek, ko bomo kot Slovenci tekmovali na argentinskih turnirjih.

Hvala že vnaprej

ZA DOBRO VOLJO

„Izgubil sem dežnik,“ pravi profesor svojemu prijatelju.

„Kdaj pa si to zapazil? Ko je začelo deževati?“

„Ne, šele ko je nehalo deževati in sem ga hotel zapreti.“

Korejski diplomati in še kaj

Pred mesecem je bilo mnogo pisanja o „črnohorzijskem“ delovanju severnokorejskih diplomatom v skandinavskih državah, ki so seveda takoj po odkritju zahtevali njih odpoklic. Svet pa ni dosti zvedel, da so celo v Moskvi podvzeli podobne korake. Iznegli so iz Sovjetske zveze dvanajst Severnokorejcev, diplomatov, ker so bili posredniki v tihotapskem trgovanju s cigaretami in alkoholnimi pijačami, ki so ga vodili kolegi na Danskem...

V Washingtonu so pa osumili južnokorejske diplomate, češ da os podku-

povali politike za okrepitev južnokorejske smeri v ameriški politiki. In te informacije so v Washingtonu odkrili s pomočjo mikrofona, ki jih je ameriška „posebna služba“ namestila v rezidenčni južnokorejskega predsednika Parka v Seulu. Pa naj kdo reče, da niso Amerikanci nepristranski: Mikrofona nastavijo prijateljem, dočim pravijo, da mikrofoni v ameriškem poslaništvu v Moskvi niso nič posebnega in da tudi nevarnost žarčenja, ko so ugotovili, da so nekateri uradiki zboleli zaradi teh naprav, ni velika...

Ob prvi obletnici smrti VILKA CUDERMANA

se bo darovala zanj sv. maša v kapeli Marije Pomagaj v Slovenski hiši, dne 23. januarja 1977, ob 9.30.

Mici Cudermay

SLOGA OPOZARJA

Posmrtninska podpora ob smrti člana Sloge znaša \$ 60.000.— (pesos m/n 6.000.000.—), če je imel član vsaj 6 mesecev pred smrtjo vložnih v Slogi:

\$ 5.000.— do 30. leta starosti,

\$ 10.000.— od 31. do 50. leta starosti,

\$ 15.000.— od 51. leta starosti naprej.

Naložba je vedno na razpolago, prinaša lepe obresti, v primeru smrti pa je skupaj s posmrtninsko podporo takoj izplačljiva pokojnikovim svojcem. Podrobnejše informacije v naši pisarni:

Bartolomé Mitre 97, Ramos Mejía — med uradnimi urami ponedeljek, sreda in petek od 15. do 19. ure ali po telefonu 658-6574

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE ZAMORA

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo.

OBVESTILA

NEDELJA, 30. januarja:

Družabna prireditev „Duhovnega življenja“ na Slovenski Pristavi.

NEDELJA, 13. februarja:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10 sestaneke naraščajnic SDO. Vabljenje deklice od 11. do 15. leta.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escritano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. z

T. E. 35-8827

Po dolgem trpljenju je odšla k Bogu po večno plačilo naša draga, skrbna mama, gospa

Ana Dimnik roj. Marolt

Pokopali smo jo 14. januarja na pokopališču v San Martinu.

Žalujoci:

mož: Janko,
otroci: Marija por Vitali, Olga por. Skvarča, Silva por. Janežič, Janez, z družinami Marta, Rudi in Andrej
Brat in sestre z družinami
V domovini: oče, bratje, sestra, tašča in svak

Buenos Aires, Miramar, Gor. Podpoljane, Bizovik, Ljubljana.

Ludvik Puš

NA DOLGO POT

Ob precej hladnem jesenskem dopoldnevu — bilo je dan pred Vsemi svetimi — smo se spet postavili v vrsto pred dokaj dolg mostič, da pred vstopom na ta most za vsakega še enkrat in sedaj zadnjikrat ugotovijo identiteto, potem ga pa posamič spustijo na ladjo z opozorilom, da sedaj stopa na ameriška tla, in je zatorej od sedaj dalje povsem podvržen ameriškim zakonom in regulacijam.

Na barki so reditelji vsakemu odkazali njegov prostor v velikih spalnica v ladjinem trebuhu in pokazali potrebne pritlikline. Seveda so nas spet ločili po spolu, a čez dan je bilo dovoljeno moškimi tabakovati ženske prostore in obratno, tako da sva bila z Minko lahko med vožnjo mnogo skupaj. Ladijska oprema je bila sicer vojaške narave, vendar dovolj moderna in udobna.

Preden se je vsa množica potnikov prebrala skozi ladijsko komisijo pri mostičku, je preteklo lepo število ur, tako da se je ladja z zamolkim trobljenjem podala na pot šele pozno popoldne. Potegnili so od njenega trupa most in začela se je odmikati od celine. Zbogom Evropa! Za vedno? Najbrž za vedno. Ob takih trenutkih človeku čustva ne kako otopijo, in je prav, da mu. Zaz-

delo se mi je, da je vsa stvar zanimiva, skoraj pustolovska. Na ladji se voziš, ne da bi bil kupil karto, pelješ se nekam, da sam ne veš prav kam, ne veš, ali te bo tam kdo pričakoval. Ali ni, kakor v kakem avanturističnem romanu?

Po izmanevriranju iz pristanišča se je naš parnik spustil na visoko morje s polno paro. Čutili smo, kako v osrčju rohnijo motorji, da tu in tam orjaško telo lahko zatrepeče, pa se spet umiri in gladko polzi po „morjá široki cesti“. Na naši levi se je v daljavi odražala nizka, ravna nizozemska obala — zadnji pozdrav starega sveta — na desni so se od rdeče večerne zarje odražale strme dowerske pečine. Pluli smo po znamenatnem Kanalu, čigar vodovje je večidel nemirno, dostikrat viharo. Danes je mirno in spokojno, kakor bi se vozili po Blejskem jezeru.

„Ali je to tudi Evropa?“ se obrne proti meni v polomljeni nemščini mlad sopotnik bogsigavedi iz katerega dela Evrope.

„Ne, to je Anglija“, je kar spontano ušlo iz mojih ust. Odgovor me je spravil v zadrego, zlasti še, ker me je mladi mož vprašujoče gledal, očito pričakujoč pojasnila. Skoncentriral sem

MEDNARODNI TEDEN

AFRIŠKE države, ki podpirajo črnske zahteve v Rhodeziji, so se odločile, da bodo tudi vojaško podpirale gverilo proti Smithu. V to gverilo so zapletene tudi kubanske čete, ki se v velikem številu nahajajo v Afriki.

V PERUJU je vlada izgnala visoke oficirje, ki so bili tudi člani vlade pod predsedništvom Velazca Alvarada. So to najbolj levičarski elementi vojske, katerih se sedaj skuša otresti predsednik Morales Bermúdez.

ITALIJA se nahaja pred velikim problemom. Sindikati na vsak način zahtevajo povišice plač in nočejo nič slišati o načrtu varčevanja, ki ga skuša izvajati demokrščanska vlada z zaslombo komunistov. Ponovno se tudi govori o možnosti, da bi bili v vlado poklicani tudi komunisti.

GLAVNI TAJNIK sovjetske KP bo verjetno potoval v ZDA kjer bi se sestel z novim predsednikom Carterjem. Ideja tega sestanka je baje še Kissingerjeva, in se novi državni tajnik Vence še ni uradno izrekel.

V LIBANONU je vlada oklicala ultimatum palestinskim gverilcem. Oddati morajo orožje in zapustiti državo. Vendar je kaj malo verjetno, da bi ta ukaz izpolnili.

ČILENSKI predsednik general Pinochet se mudi na desetdnevem obisku na Antarktiki. Na ledenem kontinentu

ima čile tri baze, in zahteva zase precejšen kos ozemlja, prav kakor Argentina in druge države. Vendar je Pinochet izjavil, da čile v vsem soglašala s pogodbo iz leta 1959, katero je podpisalo dvanajst držav, in ki predvideva, da bo vse delovanje na Antarktiki usmerjeno le v mirovne cilje.

NA KITAJSKEM se vedno bolj širi kampanja v prid dvakrat v nemilost padlega Tenghsiaopinga. Skoraj gotovo je, da se bo ta mož, eden najbolj osvovalenih od šangajske klike in drugih skrajnih levičarjev, vrnil v javno življenje in to na najbolj odgovorne položaje.

RHODEZIJA bo dobila svojo neodvisnost 1. marca 1978. Ta objava je kaj čudna, če pomislimo, da je neodvisnost že leta nazaj oklical sedanjí predsednik Ian Smith. Anglija ji te neodvisnosti ni nikoli priznala. Sedanje težave s črnsko večino pa so Smitha prisilile, da se je znova obrnil na Anglijo. Neodvisnost, ki bo sedaj uradno prišla prihodnje leto, pa ni zagotovilo miru in reda. Ženevski pogovori o predaji oblasti se zavlačujejo, črnski vodje pa so sami med seboj sprti in ni nemogoče, da bi prihodnje leto tudi v Rhodeziji zavladal kak levičarski režim.

OD VSEPOVSOD

SPREMEMBE V ETONU — V Etonu, v slavni šoli angleške elite, je prišlo do sprememb, ki so verjetno največje v 536 let dolgi zgodovini te ustanove.

Učenci šole, kjer so diplomirali Lord Byron, vojvoda Wellington, dvajset predsednikov angleške vlade in mnoge druge osebnosti, bodo morali odslej sami posteljati in pometati svoje sobe. Uprava šole je ta ukrep uvedla zaradi varčevanja.

NAJDALJŠI PREDOR POD ALPAMI — Po šestipolletnem vrtnanju pod St. Gothardom so prevrtali 16.258 metrov dolgi novi predor. Prometu pa ga bodo izročili leta 1980; skozenj bo moglo zapeljati po 1800 vozil na uro.

Zgodi se Tvoja volja!

Mirno je zaspala v Gospodu naša dobra žena, mamica, stara mamica, tašča in sestra gospa

Fanča Šonc roj. Resman

ki počiva sedaj na moronskem pokopališču.

Vsi, ki smo jo tako ljubili, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli izkazali tolažbo ob priliki tega bridkega slovesa. Še posebno g. Jožetu Škerbcu za podelitev sv. poslednjega olja, gg. p. Cirilu Petelinu, dr. Alojziju Stareu in Borisu Komanu za molitve na domu ter g. Antonu Stanoniku, hišnemu prijatelju za sv. mašo, ki jo je daroval na domu, za njegove lepe tolažilne in vedsko utemeljene misli, ki jih je povedal med sv. mašo, kakor tudi za njegovo vodstvo k večnemu počitku.

Žalujoci:

Alojzij Šonc, mož
Lojzka, Marjan in Irenka, otroci
Andreja roj. Rigler, Janez Bitenc in Oskar Lecce, snaha in zeta,
Aleks, Kristina, Andrejka, Erika, Sandra, Marjanca, Kristjan, Marcelito, Gizela in Mirjam, vnuki
Jožko, Rezka, Ivanka, Ančka in Albinca, brat in sestra.

Buenos Aires, Zgoša, Žirovnica, Ljubljana — 13. januarja 1977.

(91)

svoje misli in mu stvar poskusil razložiti.

„Britanski otok, ki ga označujejo te pečine, je po zemljepisu del evropskega kontinenta. To drži. Angleži pa, katerim je ta otok njihova domovina, se do sedaj niso šteli za sestavni del svropske ljudske skupnosti, čeprav so se v vojnah, posebno tudi v zadnji svetovni vojski, bojevali na evropski celiní, kjer so branili svoj otok. Angleška vodilna narodna plast je bila s svojim gospodarskim in trgovskim, pa tudi političnim umom v ogromnem britanskem kolonialnem imperiju; angleško srce pa je slejkoprej pri bratrančih v Ameriki, kjer so Angleži imeli nekoč, kakor gotovo veste, svoje kolonije. Te so se pozneje osvobodile, a kljub temu ostale v tesnih odnosih z materno zemljo. Vodilna in odločilna plast v sedanjih Združenih državah je sestavljena tudi danes — kakor je bila za časa proglasitve ameriške neodvisnosti — iz potomcev anglo-saksonskih priseljenecv s tega otoka. Pregovor pravi, da kri ni voda. Kljub temu, da so nekdanji uporniki zoper britansko oblast odkrhnili od imperija najbogatejše kolonije in je Amerika polagoma začela dominirati nad Anglijo, se srčne vezi niso pretrgale. Ravno nasprotno! Propadajoči angleški imperij gleda na Ameriko kot na novo svetovno silo, ki ga bo reševala vojaško, politično, in če treba, tudi gospodarsko. Zato so angleški upi

sedaj v Ameriki, ne v Evropi, kakor so bili dolga desetletja pred to vojno v kolonialnem imperiju, ne v Evropi. To je razlog, da se Angleži ne smatrajo za Evropejce drugače kot po geografski danosti.“

Fant me je zelo pazljivo poslušal. Moral je biti brihten in razumen. Kajti iz vprašanj, ki mi jih je stavil v tej zvezi, sem sprevidel, da me je čisto pravilno in točno razumel, čeravno sva vodila debato v nemškem jeziku. Ponejše sva se med vožnjo še srečala. Vedno me je lepo pozdravil in me še kaj vprašal. Tudi predstavl se je in sem zvedel, da je Litvanec — sin dežele, ki se je veselila svobode samo tako dolgo med obema vojnama, da je tam zrastle zaveden in samozavesten rod, ki je pred boljševoško tiranijo pobegnul v tuji svet, da bi od tam vodil boj za svobodo znova zaslužnjene domovine.

Da me ni zmotil radovedni Litvanec, bi se bile moje misli razpletale drugače pri gledanju dowerskih pečín. Kakoli se je med in tik po minuli vojni hudega dogodilo slovenskemu narodu in v širšem smislu vsej Jugoslaviji, ima več ali manj svoj izvor na tem otoku. Tu so doma največji in najbolj brezobzirni politični kramarji, kar jih pozna zgodovina. Da kčitijo svoje politične koristi in varujejo svojo kri, se niso pomišljali pognati v vojno in morijo narode, ki so želeli ostati nevtralni,

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Corporación Argentina Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3822
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1977 za Argentino: \$ 3.500.— (350.000), pri pošiljanju po pošti \$ 3.600.— (360.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 24 USA dol.; omejne države Argentine 18 USA dol.; Avstralija 30 USA dol.; Evropa 27 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 18 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E. 33-7213.

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

Specialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja Capital Federal

Tel. 41-1413

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 628-4188.